

weiter unten) 24, 9. रपि 10, 47, 3. मदीः 8, 16, 4. die Äditja 2, 27, 3. Himmel und Erde Naigh. 3, 30. उर्वो गभीरे रत्नसी RV. 4, 36, 3. 42, 3. 23, 10. 10, 178, 2. AV. 4, 26, 3. 11, 3, 8. tief (vom Tone): प्र सन्नै ब्रह्मर्षी गभीरे ब्रह्म प्रियं वरुणाय श्रुताय RV. 5, 83, 1. गम्भीर्यं स्रष्टुया यो हरेत्ताधानय-दुरिता दम्भ्यं 6, 18, 10. Daher ohne Zweifel unter den Synonymen von वाच् Rede, Stimme Naigh. 1, 11. tief so v. a. unerschöpflich: सर्वनामि RV. 7, 32, 6. गम्भीरमिममधरे कृधीन्द्राय (TS. गम्भीरं) VS. 6, 30. von geistigen Eigenschaften: सत्यमहं गभीरः काव्येन AV. 5, 11, 3. tief so v. a. verborgen, geheim: आ यात पितरः सोम्यासेता गम्भीरैः पृथिभिः पितृयनैः AV. 18, 4, 62, 63. पितरः RV. 6, 73, 9. उदैकि मृत्योर्गम्भीरात्कृष्णाञ्चितमस्यपरि AV. 5, 30, 11. गम्भीराय रत्नसे कृतिर्मस्य RV. 6, 62, 9. — गभीर und गम्भीर tief in eig. Bed. AK. 1, 2, 3, 15. H. 1071. गभीरम् — पतिं पयसाम् Pañkāt. V. 10. गभीरनीर (v. l. गम्भीर) Hit. 111, 4. गम्भीरपरिखा R. 1, 5, 10. von tiefliegenden Augen Varāh. Brh. S. 67, 66. गभीरनामिकृदा Caur. 41. गम्भीरगाति (von Eitergängen) Suçr. 1, 62, 7. tief, dicht: गम्भीरे वनम् R. 3, 53, 22. रत्नसी सेना गम्भीरा 30, 45. तमस्तदासीदकृन् गभीरम् Bāg. P. 8, 3, 5. tief (vom Tone) H. 1409, 65. AK. 1, 1, 2, 2. स्निग्धगम्भीरया गिरा MBh. 3, 11282. N. 12, 42. 21, 4. R. 3, 30, 27. Varāh. Brh. S. 31, 17. 53, 54. 85, 8. Megh. 65, 67. Ragh. 1, 36. गम्भीरवादिन् Suçr. 2, 495, 5. गम्भीरतर-राव Pañkāt. 9, 12. गभीरनिःस्वन Rt. 2, 11. tief so v. a. unergründlich, schwer dem Wesen —, der Bedeutung nach zu erfassen: ब्रह्मा गम्भीरया Bāg. P. 9, 14, 14. सागरगम्भीरो वानरः R. 5, 1, 50. पयोधिगभीरवीराः Prañ. 74, 6. किंचिदावगभीरवक्रिमलवस्पृष्टं मनाभाषते Śāh. D. 40, 14. tief so v. a. unerschöpflich, ununterbrochen: कालेन गभीररंक्षा Bāg. P. 1, 5, 8. गम्भीरवयसः कालस्य 5, 24, 24. गम्भीरवेग 4, 12, 38. Beim Menschen werden drei Tiefen lobend hervorgehoben: die des Nabels, der Stimme und des Charakters: नाभिः स्वरः सत्वमिति प्रदिष्टं गम्भीरमेत-न्नितयं नराणाम् Varāh. Brh. S. 67, 85 (86). गम्भीरसत्वस्वरनाभि Suçr. 2, 406, 15. त्रिगम्भीरा MBh. 4, 254. 5, 3939. — 2) m. गभीर N. pr. eines Nachkommen von Āju Bāg. P. 9, 17, 10. — 3) m. गम्भीर a) Citronen- baum (vgl. जम्भीर, जम्बीर). — b) Lotus. — c) ein Mantra des Rgveda Uṇādik. im ÇKDr. — 4) f. गम्भीरा a) hiccup, violent singultus Wils. Diese Bed. hat das Wort als adj. in Verbindung mit क्लिक्ता Suçr. 2, 494, 15. 495, 7. Wiśe 325. — b) N. pr. eines Flusses Megh. 41. Vgl. गम्भी- रिका. — 5) गभीर n. Siddh. K. 249, b, 1. Tiefe: गम्भीरे जमदग्नेः N. eines Sāman Ind. St. 3, 214. — Vgl. गम्भन्, गम्भर, गम्हन.

गम्भीरक (von गम्भीर) 1) adj. f. रिका tiefliegend: नायः Suçr. 2, 98, 8. दृष्टि eine best. Augenkrankheit, bei welcher die Pupille sich verklei- nert und das Auge in die Höhle sich zurückzieht 305, 2. 319, 2. — 2) रिका f. N. pr. eines Flusses (unter den वैदेरुक्ताम्बोजाः) Varāh. Brh. 8, 16, 16. Vgl. गम्भीरा, गभीरिका.

गम्भीरचितम् (गं + चे) adj. tiefsinnig: कवि RV. 7, 87, 6.

गम्भीरनिर्घोष (गं + नि) m. N. pr. eines Nāga Vjutr. 87.

गम्भीरवेदिन् (गं + वे) adj. hartnäckig (die Tiefen kennend, klug?), von einem Elephanten Trix. 2, 8, 35. H. 1222. Ragh. 4, 39.

गभीरवैपस् und गम्भीरं (गं + वे) adj. in der Tiefe oder im Ver- borgenem sich regend, innerlich bewegt, tief erregt: वि सुपर्णो अक्षरि- साण्यद्यद्गभीरवैपा असुरः सुनीयः RV. 1, 35, 7. (आपः) विप्रो गम्भीरवैपसः

H. Theil.

Emend. zu AV. 19, 2, 3. स्रष्टुयः RV. 10, 62, 5.

गम्भीरशंस (गं + शंस) adj. im Verborgenen herrschend, von Varuṇa RV. 7, 87, 6.

गम्भीरस्वामिन् (गं + स्वा) m. der unerforschliche Herr, N. einer Nārājaṇa darstellenden Statue Rāga-Tar. 4, 80.

गभीरिका (von गभीर) f. 1) eine grosse Trommel mit tiefem Tone Çab- dar. im ÇKDr. — 2) a gong (Abtritt) Wils. — Vgl. गम्भीरक.

गोमलिक m. = मसूर Hār. 134. ein kleines rundes Kissen Wils.

1. गम् (vgl. गा) bildet die Special-Tempora auf viererlei Weise: I. गैम- ति Naigh. 2, 14. (आ) गमथस्: गमातस्, गमाथ; (आ) गमेत्, गमियम् (P. 3, 1, 86, Sch.); (अनु, निस्) गमानि, (अनु, आ) गमत्; गमम्, गमेत्, गमाम, गमन्; med. (सम्) गमेमहि, (सम्) गमामहे. — II. गैति Naigh. 2, 14. (आ) गर्थे RV. 8, 20, 6; (आ) गर्थास् 1, 163, 13. (आ) गम्यात्: (आ) गहि, (आ) गतु, गतम्, (आ) गताम्, (आ) गर्ते und गतन; 2. und 3. sg. अगन्, अगन्म (P. 8, 2, 65), अगमन्; गन्, गमन् (aor. nach P. 2, 4, 80, Sch.); partic. गमत्: अथ गमत्तो- शना (Padap.: गमत्ता) पृक्ते वा कर्दथा न आ गृहम्। आ जामथुः RV. 10, 22, 6; damit vgl. अथ गमत्ता नकुषो क्वं स्रोः श्रौता राजानो अमृतस्य म- न्द्राः 1, 122, 11, wo aber RV. Pañt. 8, 15 und Padap. गमत् annehmen, Śāh. अगच्छत erklärt, ungeachtet der Betonung. Die Stelle ist dunkel und scheint verdorben zu sein. med. अगममहि. — III. जगति Naigh. 2, 14. जगम्याम्, यात्, यातम्, युस्; अजगन्, अजगत्, अजगतन. — IV. गै- च्छति (nur diese Form in der klass. Literatur) Dhātup. 23, 13. P. 7, 3, 77. Vop. 8, 70. — perf. जगम, जगाम, जगन्थ und जगमिथ, जगम, जगमथुस् u. s. w. P. 6, 4, 98. Vop. 8, 96. जगन्वैस् und जगमवन्स् P. 7, 2, 68. Vop. 26, 134. 3, 153. जगमुषी; fut. गमिष्यति, गता P. 7, 2, 58; aor. अगमत् 3, 1, 55. 6, 4, 98, Sch. ved. गैत्, गैमै, med. अगंस्त und अगत्, अगंस्तमहि und अ- गममहि P. 1, 2, 13; prec. med. अगंसीष्ट und अगंसीष्ट ebend., ved. (सम्) गि- षीप. — Das med., welches die Grammatiker vom simpl. nicht erwäh- nen, häufig im Epos, aber auch später, sogar in ungebundener Rede, z. B. गच्छमान Pañkāt. 263, 6. — गैतुम्, गैतवे (P. 3, 4, 9, Sch.), गैतवै, गैमद्यै; गैतयै (P. 7, 1, 47, Sch.), गैतौ, गैतौ, अगम्य und अगम्य P. 6, 4, 38; pass. (आ) गामि; गत P. 6, 4, 37. — 1) gehen, sich bewegen; hingehen; davon- gehen, fortgehen; kommen; von Lebendigem und Leblosem, von unver- mittelter und vermittelter Bewegung: तेन गच्छ परस्तरम् RV. 10, 155, 3. परः AV. 3, 8, 4. श्रुता गच्छतु सुकृता यत्र लोकः 9, 5, 5. अथ गमत्तोशना पृ- च्छते वाम् RV. 10, 22, 6. अगन्म यत्र प्रतिरुत्त आयुः 1, 113, 16. गता नूनं नो ज्वंसा 39, 7. सा नो डकीपयवसेव गवी (गौः) 4, 41, 5. यत्प्रावतो अजग- न्तुयै 1, 130, 9. 58, 9. नू चित्तात्सद्यो अर्धना जगम्यात् 104, 2. Çākh. Ça. 3, 4, 9. Çat. Br. 1, 8, 20. 9, 2, 18. — न गच्छन्नापि च स्थितः M. 4, 17. न गच्छन्नापि संविशेत् 55, 140. R. 4, 8, 26. गच्छति पूरः शरीरं धावति पश्चा- दसंस्तुतं चेतः Çākh. 33. गच्छतां पुरो भवतौ 29, 1. तेन (मार्गेणा) गच्छन् M. 4, 178. तेन (पथा) गच्छामहे MBh. 1, 4312. येनेष्ट तेन (मार्गेणा) गम्यताम् ad Hit. I, 25. (खगाः) जगमुर्विकायसा N. 9, 14. गवा गगणोनाम् Vid. 117. पथि गच्छता केनापि Hit. 4, 6. गवा प्रकृष्टाधानम् (P. 2, 3, 12) N. 12, 82. MBh. 3, 11285. R. 2, 34, 31. अस्यां गतिं गमिष्यामि 1, 58, 7. Daç. 2, 41, 43. यो (अथा) अद्येन दिनेनैकेन गम्यते H. 1250. AK. 2, 8, 15. गमिष्ये दशयोजनम् R. 5, 1, 41. न गणास्याप्यतो गच्छेत् Hit. I, 25. न च नैर्गच्छति स्थले 84. स्ति- मितं गन्तुमारभे तदा गोदावरी नदी R. 3, 52, 12. एकाङ्का — योजनशतं ग-